Ekonomikas ministrijas resora administratīvā procesa digitālā transformācija

Detalizētais projekta apraksts

Ekonomikas ministrija

Rīga, 2021

Dokumenta izmaiņu vēsture

Nr.p.k.	Versijas numurs	Izmaiņu datums	Izmaiņu apraksts
1.	1.1.	01.02.2021	Atbilstoši VARAM komentāriem precizētas dokumenta Projekta apraksta (kopsavilkuma), 2. Projekta mērķu un sasniedzamo rezultātu un 3. Risinājuma apraksta sadaļas
2.	1.2.	09.02.2021.	Atbilstoši VARAM komentāriem precizētas dokumenta Projekta apraksta (kopsavilkuma), 2.1. Projekta rezultāta rādītāju, 3.3. Publiskās pārvaldes procesu, pakalpojumu un to normatīvā regulējuma un 6. Organizatoriskās prasības sadaļas
3.	1.3.	16.02.2021.	Atbilstoši VARAM komentāriem precizētas dokumenta Projekta apraksta (kopsavilkuma) un 4.2. Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums sadaļas

Satura rādītājs

Projekta apraksts (kopsavilkums) 5

Projekta mērķi: 5

Darbības projekta mērķu sasniegšanai: 6

Projekta rezultāta rādītāji: 7

Projekta iznākuma rādītāji: 8

Saistība ar iepriekšējā plānošanas perioda projektiem, projekta lietderība un ieguldījums SAM rezultāta rādītājos: 8

Termini un saīsinājumi 11

1. Problēmas apraksts 12

1.1. Elektroenerģijas obligātā iepirkuma mehānisma uzraudzība un kontrole 14

1.2. Aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojuma sniegšana 15

1.3. Energoefektivitātes jautājumu administrēšana 15

1.4. Naftas produktu jautājumu administrēšana 16

1.5. Transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontrole 17

2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti 17

2.1. Projekta rezultāta rādītāji 19

2.2. Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi 19

2.3. Projekta rezultāta vīzija 21

3. Risinājuma apraksts 21

3.1. Kopējie risinājumā izmantotie attīstības uzstādījumi un risinājums 21

3.2. Projekta iznākuma rādītāji 24

3.3. Publiskās pārvaldes procesi, pakalpojumi un to normatīvais regulējums 24

3.4. Dati 28

3.5. Programmatūra 28

3.6. Infrastruktūra 29

3.7. Mijiedarbība ar pašvaldībām un sadarbspēja ar Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Komisijas institūcijām 31

4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība 31

4.1. Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā 31

4.2. Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums 32

5. Projekta darbības, laika plāns un izmaksas 34

5.1. Projekta darbību īstenošanas laika grafiks 34

5.2. Projekta izmaksu sadalījums 35

6. Organizatoriskās prasības 36

7. Organizatoriskās prasības 40

Projekta apraksts (kopsavilkums)

Projekta realizētājs: Ekonomikas ministrija.

Projekta partneri: Būvniecības valsts kontroles birojs, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, Centrālā statistikas pārvalde.

Projekta realizācijas laiks: 18 mēneši
Projekta budžets: 600 000 euro
Projekta uzturēšanas izmaksas: 60 000 euro gadā

Projekta mērķi:

Projekta "Ekonomikas ministrijas resora administratīvā procesa digitālā transformācija" virsmērķis ir ieviest vienotu pieeju administratīvā procesa digitalizācijai Ekonomikas ministrijas resorā nodrošinot vairāku esošu un novecojušu informācijas sistēmu pilnveidi, aizstājot esošus manuālos reģistrus un veikt Būvniecības valsts kontroles birojā nacionālās enerģētikas politikas uzraudzības administratīvā procesa digitālo transformāciju, nomainot papīra dokumentos balstītos administratīvos procesus uz pilnībā digitāli organizētiem administratīviem procesiem.

Īstenojot projektu tiks pilnveidota iestādes spēja uzraudzīt enerģētikas politiku, kurai šī funkcija nodota ar 2020.gada 1.janvāri un līdz ar funkciju pārņemšanu, Būvniecības valsts kontroles birojam ir bijis jāpārņem individuālo informācijas sistēmu:

1. enerģētikas informācijas sistēma;
2. ekspluatācijā vēl nenodotā Aizsargāto lietotāju datu informācijas sistēma (ALDIS);
3. Energoefektivitātes monitoringa un nodevu administrēšanas sistēma (ENER);
4. Naftas produktu rezervju datu apmaiņas informācijas sistēma (NAPRO)

administrēšana un pārvaldība.

Projekta realizācijas rezultātā:

- vienotā realizācijas platformā tiks izveidotas darba vietas Ekonomikas ministrijas un tās resora iestādēm, kur procesa ietvaros tiks iegūta informācija, kas Ekonomikas ministrijai nepieciešama izstrādājot, organizējot un koordinējot nozares politiku, kā arī īstenojot padotību (pārraudzību vai pakļautību) pār Ekonomikas ministrijas padotībā esošām valsts pārvaldes iestādēm;
- tiks paātrināts laiku saziņā ar komersantiem, Ekonomikas ministrijas resora iestādēm, valsts pārvaldes iestādēm;
- samazināts datu apstrādē un analītikā iesaistīto pušu administratīvais slogs, nodrošinot valsts starptautiski uzņemto saistību izpildi;
- samazināts pārbaužu administrēšanai patērētais laiks,

tādējādi mazinot COVID-19 radīto seku ietekmi uz tautsaimniecību kopumā un veicinot uzņēmēji spēju operatīvāk pielāgoties jauniem tirgus izaicinājumiem. Projekta ietvaros ir

plānots atkalizmantot Būvniecības informācijas sistēmas atsevišķu servisu vai datu apmaiņu saskarnes.

Ar mērķi identificēt gan pastāvošās problēmas, gan iespējamos risinājumus Būvniecības valsts kontroles birojs 2020.gadā ir veicis izpēti gan iekšējās darba grupās, gan intervējot nozares pārstāvjus un secinājis, ka lietderīgākais veids kā efektīvi nodrošināt enerģētikas politikas ieviešanas uzraudzību, operatīvu informācijas apmaiņu starp Ekonomikas ministrijas resora iestādēm un citām valsts pārvaldes iestādēm, ir izmantojot Būvniecības valsts kontroles biroja informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platformu un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pārvaldības risinājumus, veidot Energoresursu informācijas sistēmu (ERIS) kā Būvbiecības informācijas sistēmas (BIS) moduli, kur atbilstoši biznesa procesiem un normatīvo aktu prasībām tiktu nodrošināti nepieciešamie e-pakalpojumi.

Tādējādi projektam ir izvirzīti šādi mērķi:

1. veikt enerģētikas politikas administrēšanas procesu digitalizāciju un iekļaut šī procesa tehnisko realizāciju Būvniecības valsts kontroles biroja informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platformā un vienotajā pārvaldībā;
2. veicināt Būvniecības valsts kontroles biroja pamatdarbības procesu izpildes efektivitāti;
3. veicināt informācijas apriti digitālā formātā;
4. mazināt administratīvo slogu komersantiem un valsts tiešās pārvaldes iestādēm.

Darbības projekta mērķu sasniegšanai:

Projekta mērķu sasniegšanai tiks veikti šādi pasākumi:

1. digitalizēti, pilnveidoti vai izveidoti šādi Būvniecības valsts kontroles biroja pamatdarbības procesi ((1. projekta mērķis):
    a. energoefektivitātes procesa administrēšana;
    b. elektroenerģijas obligātā iepirkuma komponentes mehānisma uzraudzība un kontrole;
    c. transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontrole;
    d. naftas produktu jautājumu administrēšana;
2. uzsākta pakāpeniska Energoresursu informācijas sistēmas pilnveide un pilnveides tehniskās realizācijas iekļaušana Būvniecības valsts kontroles biroja informācijas un komunikāciju tehnoloģijas platformā un vienotajā pārvaldībā (1. projekta mērķis):
    a. izveidots elektrostaciju pārbaužu administrēšanas funkcionālais bloks;
    b. izveidota saskarne datu analīzes rīka izmantošanai;
    c. izveidota saskarne datu iesniegšana iestādēm, kas piešķīrušas kādu no atbalsta veidiem;
    d. nodrošināta pārvaldība klimata pārmaiņu programmu mērķu uzraudzībai un kontrolei;
    e. nodrošināta operatīvo pārskatu veidošanas funkcionalitāte;
    f. nodrošināta pārvaldības funkcionalitāte;
3. pilnveidoti atbilstošie Būvniecības valsts kontroles biroja pamatdarbības procesi, kas

tiks standartizēti un balstīti uz automatizētām darba plūsmām un procesiem, kuru tehniskā realizācija iekļauta Būvniecības valsts kontroles biroja informācijas un komunikāciju tehnoloģijas platformā un vienotajā pārvaldībā (2. projekta mērķis):

a. degvielas kvalitātes uzraudzībai;
b. laboratorijas datu, pārbaužu un inventarizācijas datu pārvaldībai;
c. statistikas datu apkopošanai un pārvaldībai;
d. valsts naftas produktu drošības rezervju administrēšanai;
e. valsts nodevas administrēšana;
f. brīdinājumu un lēmumu pārvaldībai;

4. tiks atkalizmantotas Būvniecības informācijas sistēmas atsevišķas servisu vai datu apmaiņu saskarnes, lai nebūtu atkārtoti jāprogrammē programmatūras kodu apgabali (1. un 2. projekta mērķis).
5. izveidotas vienotās darba vietas Ekonomikas ministrijai un Ekonomikas ministrijas resora iestādēm (3. projekta mērķis):;
6. pilnveidoti Būvniecības valsts kontroles biroja e-pakalpojumi, par pamatu ņemot izmaiņas pamatdarbības procesos (3. un 4. projekta mērķis):

a. Informācija par elektrostaciju pārbaudēm komersantiem;
b. Informācija degvielas pārbaudēm komersantiem;
c. Informācija par valsts naftas produktu drošības rezervēm;
d. Valsts nodevas samaksa par valsts naftas produktu drošības rezervēm;
e. Informācija par privātīpašumu energoefektivitāti;

7. izveidotas atbilstošās datu kopas publicēšanai atkalizmantojamu datu formātos, uzlabojot Būvniecības valsts kontroles biroja datu pieejamību (3. un 4. projekta mērķis).

Projekta rezultāta rādītāji:

	Rezultāta rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
1.	Standartizēti Būvniecības valsts kontroles biroja pamatdarbības procesi projekta ietvaros	%	0	60	70
2.	Elektroenerģijas ražotāju un transporta enerģijas nosacījumu izpildes pārbaužu procesa elektroniska norise -	Elektroniski sagatavoto pārbaužu skaita attiecība % pret gada laikā veicamajām elektroenerģijas ražotāju un transporta enerģijas nosacījumu	0	90	100

		izpildes pārbaudēm			
3.	Elektronizēts privātmāju energoefektivitātes pasākumu iesniegšanas process	Procentuāli no visiem iesniegtajiem paziņojumiem	0	100	100

Projekta iznākuma rādītāji:

	Iznākuma rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadi pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
1.	Pilnveidoti darbību procesi	skaits	4	4
2.	Pilnveidoti e-pakalpojumi	skaits	5	5
3.	Pilnveidotas/papildinātas atvērto datu kopas	skaits	11	11
4.	Biznesa informācijas (BI) rīka izveidotās atskaites	skaits	8	8
5.	Būvniecības informācijas sistēmas atsevišķu servisu vai datu apmaiņas saskarņu izmantošana/pilnveidošana	skaits	6	6
6.	Pilnveidota Būvniecības valsts kontroles biroja informācijas un komunikāciju tehnoloģijas platforma	Skaits	1	1

Saistība ar iepriekšējā plānošanas perioda projektiem, projekta lietderība un ieguldījums SAM rezultāta rādītājos:

Projektam nav tiešas saistības ar iepriekšējā plānošanas periodā izstrādātiem projektiem.

Vienlaikus tas ir saistīts ar šī plānošanas perioda Eiropas reģionālās attīstības fonda projektu "Būvniecības procesu un informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)" (26.11.2017.-28.08.2020.) un Ekonomikas ministrijas īstenoto projektu "Vienotās darba vides izveide visā Ekonomikas ministrijas resorā" tajā sadaļā, kura resoram nodrošinās finanšu un budžeta plānošanas un prognozēšanas procesa un datu analīzes procesa pilnveidi.

Projektu saskares punkts ir vienas platformas un jau izstrādātu saskarņu atkalizmantošana.

Projekta realizācija kopumā sekmēs:

- Administratīvā sloga samazināšanu valsts pārvaldē un nodokļu maksātājiem;
- publiskās pārvaldes efektivitāti;

- Ekonomikas ministrijas resora sniegto pakalpojumu pieejamību un datu atkalizmantojamību.

Kopumā 10 gadu periodā izstrādes un uzturēšanas izmaksas veido 1,2 milj. *euro*.

Projekta ietvaros paredzēs elektronizēt procesu, kuru ietvaros tiks nodrošināta elektroenerģijas ražotāju pārbaužu elektroniska pārvaldība, nodrošinot vienuviet informācijas pieejamību elektroenerģijas ražotājiem par pārbaudes rezultātiem, plānotajām pārbaudēm un nepieciešamo informācijas iesniegšanu Būvniecības valsts kontroles birojā. Risinājuma ieviešanas rezultātā paredzēts, ka elektroenerģijas ražotājiem samazinās laiks, kas saistīts ar pārbaužu organizēšanu un plānošanu līdz 2 c/h, jo tiks nodrošināta atgādinājuma izsūtīšana par plānotajām pārbaudēm un elektroenerģijas ražotājam nebūs jāuztur atsevišķa informācija par pārbaužu plāna rezultātiem, kā arī elektroenerģijas ražotājs varēs sagatavoties plānotajai pārbaudei. Tāpat elektroenerģijas ražotājam veidosies ieguvums pārbaužu rezultātā nepieciešamās informācijas iesniegšanai līdz 1,2 c/h, jo informāciju elektroenerģijas ražotājs varēs iesniegt elektroniski sistēmā, tādējādi samazinot administratīvo resursu, kas nepieciešamas atsevišķas dokumentācijas sagatavošanai un iesniegšanai vēstules veidā. Ņemot vēra, ka Latvijā ir līdz 2005 komersanti, kas pakļaujas plānotajām pārbaudēm, tad potenciālais sociālekonomiskais ieguvums veidojas 45 304,98 EUR gadā ((2 c/h + 1,2 c/h) x 2005 skaits x 7,06125 euro/h).

Projekta ietvaros paredzēs elektronizēt procesu, kuru ietvaros tiks nodrošināta transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontroles pārvaldība, nodrošinot vienuviet informācijas pieejamību komersantiem par pārbaudes rezultātiem, plānotajām pārbaudēm un nepieciešamo informācijas iesniegšanu Būvniecības valsts kontroles birojā. Risinājuma ieviešanas rezultātā paredzēts, ka komersantiem samazinās laiks, kas saistīts ar informācijas iegūšanu par veiktajiem pārbaudes rezultātiem un papildus informācijas iesniegšanu Būvniecības valsts kontroles birojā līdz 3 c/h, jo informāciju komersanti varēs iegūt un iesniegt elektroniski sistēmā, tādējādi samazinot administratīvo resursu, kas nepieciešamas atsevišķas dokumentācijas sagatavošanai un iesniegšanai vēstules veidā. Ņemot vēra, ka Latvijā ir līdz 122 komersanti, kas pakļaujas plānotajām pārbaudēm, tad potenciālais sociālekonomiskais ieguvums veidojas 2 583,96 EUR gadā (3 c/h x 122 skaits x 7,06125 euro/h).

Projekta ietvaros paredzēts elektronizēt procesu, kas nodrošinātu informācijas iesniegšanu un apstrādi par privātmāju īpašnieku veiktajiem pasākumiem energoefektivitātes uzlabošanai privātmājās (vienģimeņu mājās). Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas izstrādāto plānu, paredzēts ka līdz 2030. gada efektivitātes pakalpojumus veiks vismaz 7500 privātmājas, līdz ar to ir jānodrošina informācijas iesniegšana un uzkrāšana. Ņemot vērā, ka šobrīd netiek nodrošināta informācijas iesniegšana elektroniski strukturētā veidā, tad viena šāda paziņojuma sagatavošana un iesniegšana privātpersonai aizņem līdz 10 c/h. Nodrošinot privātpersonām iespēju iesniegt informāciju elektroniski strukturētā veidā informācijas sistēmā, paziņojuma aizpildīšana un iesniegšana aizņemtu līdz 1 c/h. Ievērojot, ka, veicinot privātpersonu iesaisti energoefektivitātes pasākumu realizācijā, gada laikā pasākumus īstenotu līdz 1000 mājsaimniecību. Līdz ar to mājsaimniecībām, kas piedalītos energoefektivitātes pakalpojumu īstenošanā veidotos sociālekonomiskais ieguvums 63 551,25 EUR gadā (9 c/h x 1000 x 7,06125 euro/h).

Projekta īstenošanas sociālekonomiskais ieguvums 10 gadu periodā ir lielāks par projekta investīcijām un uzturēšanas izmaksām 10 gadu periodā. Projekta diskontētie sociālekonomiskie ieguvumi ar diskonta likmi 5% 10 gadu periodā ir 881 589 EUR, Savukārt projekta investīciju un uzturēšanas izmaksas ar diskonta likmi ir 791 726. Projekta ieguvumu-izdevumu attiecības koeficienta vērtība ir 1,11, kas liecina par projekta pievienotu vērtību.

Termini un saīsinājumi

Termins / Saīsinājums	**Skaidrojums**
Agile	Spējās izstrādes metodika
AL	Aizsargātais lietotājs
ALDIS	Aizsargāto lietotāju datu informācijas sistēma
APL	Administratīvā procesa likums
BI	*Business Intelligence* (angļu valodā) – biznesa informācija
BIS	Būvniecības informācijas sistēma
BVKB	Būvniecības valsts kontroles birojs
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
Direktīva 2012/27/ES	Eiropas parlamenta un padomes 2012. gada 25. oktobra direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti (ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK)
DVS	Dokumentu vadības sistēma Namejs
EE	Energoefektivitāte
EIONET	Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīkls
EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
ENER	Energoefektivitātes monitoringa un nodevu administrēšanas sistēma
EPS	Energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgā puse
EPS AP	Energoefektivitātes pienākuma shēma
EPT	Enerģijas publiskais tirgotājs
ERIS	Energoresursu informācijas sistēma

Termins / Saīsinājums	Skaidrojums
IR (PMLP)	Iedzīvotāju reģistrs
KPVIS	Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma
MWh	Megavatstundas
NAPRO	Naftas produktu rezervju datu apmaiņas informācijas sistēma
NEKP	Latvijas nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.-2030. gadam
OI	Obligātais iepirkums
OIK	Obligātā iepirkuma komponents
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
SSO	Sadales sistēmas operators
UR	Uzņēmumu reģistrs
URIS	Uzņēmumu reģistra informācijas sistēma
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VISS	Valsts informācijas sistēmu savietotājs
VK	Valsts kase
VVD	Valsts vides dienests
VZD	Valsts zemes dienests

1. Problēmas apraksts

Šobrīd EM resora iestādēs uzdevumu un funkciju izpildei un kontrolei izmantoti *Microsoft Excel* "reģistri" un informācijas sistēmas kuras ir tehnoloģiski novecojušas vai tām beidzies IS dzīves cikls un nepieciešami papildus tehnoloģiskie risinājumi integrācijai ar citām valsts

nozīmes informācijas sistēmām. Tādējādi, lai privātpersonas vai uzņēmumi saņemtu EM resora iestāžu nodrošinātos pakalpojumus, nākas iesniegt dokumentus papīra formātā vai elektroniskā formātā nestrukturizētu datu veidā (proti, *Microsoft Word* vai Adobe PDF dokumenti, kas parakstīti ar drošu elektronisko parakstu). EM resora iestādēm ir nepieciešams manuāli apstrādāt saņemtos dokumentus, nepieciešamības gadījumā, veicot manuālu informācijas pārbaudi citās valsts informācijas sistēmās vai veicot individuālus informācijas pieprasījumus vēstuļu formātā. Atsevišķos gadījumos EM resora iestādēm ir daļēji pieejama informācija no citām valsts nozīmes informācijas sistēmām, jo tā nav iegūstama tiešsaistes datu pārraides režīmā (sadarbojoties starp informācijas sistēmām, jo EM resora iestādei nav informācijas sistēma, vai informācija nav pieejama, izmantojot tīkla lietotāja saskarni (piemēram, kas balstīta uz tīmekļa pārlūkprogrammu)).

Vēsturiski veidojies, ka katra EM resora iestāde uztur individuālas informācijas sistēmas, kas veicinājis to, ka netiek nodrošināta operatīva informācijas apmaiņa starp EM resora iestādēm un 2-3 reizes sadārdzina esošo informācijas sistēmu uzturēšanu un pilnveidošanu, jo katrā informācijas sistēmā nākas veikt individuālus pielāgojumus.

Šajā plānošanas periodā jau ir realizēts projekts "Būvniecības procesu un informācijas sistēmas attīstība (1.kārta)", kurā jaunāko tehnoloģisko risinājumu lietojums ir pamats, ka EM resorā ir izveidojusies BVKB informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platforma.

BVKB informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platforma tehnoloģiski ir paplašināma ar vienotas EM resora platformas sadaļu EM resora iestādēm, kas ļautu izmantot jau platformā realizētu funkcionalitāti un lietojumprogrammu interfeisus (API).

Atbilstoši informatīvā ziņojuma "Par elektroenerģijas obligātā iepirkuma komponentes problemātikas iespējamajiem risinājumiem un enerģētikas politikas īstenošanas funkcijām" secinājumiem[1] un turpmāk pieņemtajiem lēmumiem, EM noteiktās enerģētikas politikas īstenošanas funkcijas un uzdevumi, tai skaitā administratīvais process, ar 2020.gada 1.janvāri nodoti BVKB.

Lai BVKB sekmīgi realizētu uzticētās funkcijas un uzdevumus un nepieļautu uzraudzības kapacitātes kritumu, ir nepieciešams attīstīt digitālos instrumentus, kuru izmantošana sekmētu valsts noteikto uzraudzības procesu digitalizāciju un tautsaimniecības (t.sk. valsts pārvaldes) digitālo transformāciju.

BVKB ir konstatējis, ka esošie digitālie instrumenti, proti, no EM pārņemtās informācijas sistēmas enerģētikas sfēras uzraudzībai un izveidotie *Microsoft Excel* "reģistri", nenodrošina klientus[2] ar nepieciešamajiem digitālajiem pakalpojumiem enerģētikas jomā, tai skaitā nesekmē pilnvērtīgu enerģētikas politikas ieviešanas uzraudzību un kontroli, kā arī nenodrošina normatīvo aktu prasību izpildi. Pastāvošā sistēma rada administratīvo slogu pirmām kārtām komersantiem, jo nepastāv iespējas visas nepieciešamās darbības veikt attālināti izmantojot e-pakalpojumus, otrkārt BVKB, jo uzraudzībai nav vienuviet esošu precīzu un ticamu datu, un

[1] Latvijas Republikas Ministru Kabinets: Tiesību aktu projekti (mk.gov.lv)
[2] Komersanti un valsts un pašvaldību iestādes

visbeidzot enerģētikas politikas veidotājiem.

Tāpat BVKB ir konstatējis, ka lai nodrošinātu uzticamus, verificējamus un analizējamus datus politikas veidotājiem, BVKB rīcībā esošie instrumenti (informācijas sistēmu veidolā un analītikas rīku veidolā) neļauj iegūtos datus analizēt tādos griezumos, kas būtu nepieciešams Latvijas nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.-2030. gadam (turpmāk – NEKP) noteikto mērķu sasniegšanas progresam, vai dot pienesumu politikas veidotājiem lēmumu pieņemšanai par izmaiņām enerģētikas politikas ieviešanā, kas būtu balstīts verificētos datos.

BVKB ar mērķi identificēt gan pastāvošās problēmas, gan iespējamos risinājumus 2020.gadā ir veicis izpēti gan iekšējās darba grupās, gan intervējot nozares pārstāvjus. Ir secināts, ka lietderīgākais veids kā efektīvi nodrošināt enerģētikas politikas ieviešanas uzraudzību, ir , izmantojot BVKB informācijas un komunikāciju tehnoloģiju platformu (skat.1.attēlu) un IKT pārvaldības risinājumus, veidot ERIS, kur atbilstoši biznesa procesiem un normatīvo aktu prasībām tiktu nodrošināti nepieciešamie e-pakalpojumi.

Līdz ar funkciju pārņemšanu, BVKB ir bijis jāpārņem individuālo informācijas sistēmu:

1. enerģētikas informācijas sistēma;
2. ekspluatācijā vēl nenodotā ALDIS;
3. ENER;
4. NAPRO

administrēšana un pārvaldība. Lai identificētu, kādas biznesa prasības ir ietvertas normatīvajā regulējumā un kā šīs prasības ir realizētas nodotajās informācijas sistēmās tika veikta GAP analīze katrai nodotajai funkcijai.

Apakšpunktos identificēti katra BVKB pamatdarbības procesa izpētes secinājumi.

1.1. Elektroenerģijas obligātā iepirkuma mehānisma uzraudzība un kontrole

Elektroenerģijas OI mehānisma uzraudzībai un kontrolei tiek lietota sistēma ENER.

ENER komersantam ir paredzēta kontaktinformācijas ievade, bet tā kā tā nav obligāta, tad bieži netiek aizpildīta un tas apgrūtina saziņu ar komersantiem.

Izpētes rezultātā secināts:

a. ir biznesa informācijas sistēma ENER, kas pilnveidota veidā, kas daļēji atbilst biznesa vajadzībām;
b. sistēmā būtu iesniedzami ne tikai elektrostaciju gada pārskati, bet jebkura informācija no komersanta saistībā ar elektroenerģijas OI mehānisma uzraudzību;
c. biznesa vajadzības balstās procesā, ka BVKB tiek sniegti elektrostaciju gada pārskata dati, kurus izmanto analīzei un monitoringam, spējā pārvaldīt lēmumus, brīdinājumus un veikt pārbaudes kontroles procesa ietvaros, spējā veikt pārkompensācijas koeficienta un IRR aprēķinus, savlaicīgā lēmumu informācijas sniegšanā publiskajiem tirgotājiem un SSO, spējā pieņemt lēmumus neatbilstību gadījumā, spējā sekot nodokļu nomaksas, uzraudzības nodevas un maksātnespējas procesa aktualitātēm;
d. analītikas vajadzības ENER nodrošina tikai daļēji, jo datu sniedzējiem nav obligāta nosacījuma visus datus iesniegt ENER. Tajā nav vēsturisko datu un citos kanālos (klātiene, e-pasts, e-adrese) saņemtā informācija;
e. ENER, atbilstoši lietu nomenklatūrai, ir tikai daļa no lietas, nevis visa kā nosaka biznesa

vajadzība - lietu nomenklatūra, dokumentu elektroniska saņemšana, parakstīšana un izsūtīšana no ENER.

1.2. Aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojuma sniegšana

No 2015. gada 1. janvāra Latvijā pilnībā tika liberalizēts elektroenerģijas tirgus un pārtraukta administratīvi regulēto elektroenerģijas cenu piemērošana elektroenerģijas tirdzniecībai mājsaimniecībām.

Ņemot vērā, ka pēc tirgus liberalizācijas elektroenerģijas izmaksas vairs netiek subsidētas, sociāli neaizsargātākajai sabiedrības daļai nepieciešams sniegt atbalstu, lai mazinātu cenu pieauguma negatīvo ietekmi. Līdz ar to Elektroenerģijas tirgus likums paredz, ka aizsargātajiem lietotājiem tiek nodrošinātas tiesības saņemt aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojumu.

Izpētes rezultātā secināts:

a. būs informācijas sistēma ALDIS, kas atbildīs biznesa vajadzībām un būs atsevišķa slēgta informācijas sistēma, kura tiks uzturēta BVKB IKT platformā nodrošinot nepieciešamās integrācijas saskarnes;
b. ALDIS varēs pieteikties gan aizsargātā lietotāja statusa ieguvēji, gan pakalpojuma sniedzēji varēs sniegt ikmēneša atskaites;
c. biznesa vajadzības balstās procesā, ka BVKB uzrauga aizsargātā lietotāja pakalpojuma sniegšanu un nodrošina ALDIS uzturēšanu, vienlaikus uzraugot valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, pārbaudot aprēķinus un maksājumus un veicot izlases veida pārbaudes;
d. ALDIS nodrošinās visas analītikas vajadzības un no ALDIS varēs publicēt nepieciešamos statistikas datus.

1.3. Energoefektivitātes jautājumu administrēšana

Latvijai saistībā ar Direktīvas 2012/27/ES ieviešanu jāsasniedz indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis, kura ietvaros jānodrošina divi saistoši mērķi: katru gadu jāsasniedz 1,5 % valsts galalietotājiem piegādātās enerģijas ietaupījums un katru gadu jārenovē 3 % valstij piederošo ēku platības.

Obligātais mērķis tiek aprēķināts kumulatīvi jeb summāri uzkrājot. Tas nozīmē, ka ikgadējie enerģijas ietaupījumi summējas no iepriekšējā gadā iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem un jaunajiem enerģijas ietaupījumiem, kas iegūti atbilstošajā gadā.

Valsts energoefektivitātes rīcības plānu valsts energoefektivitātes mērķu sasniegšanai izstrādā EM. Tā analizē energoefektivitātes rīcības plāna izpildi un energoefektivitātes mērķu sasniegšanas gaitu. BVKB apkopo un katru gadu līdz 1. martam iesniedz EM informāciju par valstī īstenotajiem energoefektivitātes politikas pasākumiem un to rezultātā iegūto enerģijas ietaupījumu.

BVKB sagatavo arī valsts ēku sarakstu par tām ēkām, kuras pakļautas energoefektivitātes monitoringam. Energoefektivitātes jautājumu administrēšanai ēku energoefektivitātes jomā tiek lietots BIS.

Izpētes rezultātā secināts:

a. ja energoefektivitātes monitoringam vēlas saņemt strukturētus datus no datu

sniedzējiem, tad veicamas izmaiņas normatīvajā regulējumā;

b. biznesa vajadzības balstās procesā, ka ir definējamas standartizētas datu iesniegšanas formas un strukturētu datu kopums, kuru izmanto analīzei un monitoringam, spējā strukturēti saņemt komersantu, SSO, valsts un pašvaldību iestāžu un energoauditoru datus, tos salīdzināt un analizēt, pieņemt lēmumus neatbilstību gadījumā, paziņot un brīdināt par to datu sniedzējus;
c. energoefektivitātes datu analīzei tiek veidoti atsevišķi Microsoft Excel faili saskaņā ar pieprasīto datu griezumu;
d. ir datu publiskošanas nosacījumi, kurus iespējams automatizēt un publicēt no sistēmas, piemēram, reizi gadā publicēt energoefektivitātes pienākumu shēmas atbildīgās puses panākto enerģijas ietaupījumu, un ir datu publiskošanas nosacījumi, kuri nepakļaujas automatizācijas procesam, piemēram, izstrādāt un uzturēt enerģijas ietaupījumu katalogu, un jāturpina manuāla procesa uzturēšana informācijas publiskošanai.

1.4. Naftas produktu jautājumu administrēšana

Naftas produktu jautājumu administrēšanai tiek lietota NAPRO. BVKB tiešsaistes režīmā katru mēnesi saņem no Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzes detalizētus datus par katra komersanta patēriņam nodoto un par saražoto (sajaukto) naftas produktu apjomiem valsts nodevas par valsts naftas produktu rezervju uzturēšanu administrēšanas vajadzībām.

BVKB ir elektroniski jānosūta līdz katra mēneša 23. datumam informācija Centrālajai statistikas pārvaldei par naftas produktu patēriņu un ražošanu iepriekšējā mēnesī, kuri tiek saņemti tiešsaistē no NAPRO.

Ir normatīvais regulējums, kas nosaka ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves nosacījumus. Šī procesa administrēšana nav digitalizēta.

Izpētes rezultātā secināts:

a. ir biznesa informācijas sistēma NAPRO, kas pilnveidota veidā, kas neatbilst biznesa vajadzībām;
b. ja nepieciešama iknedēļas naftas produktu cenu ievade, kuru veic komersanti, tad šāda funkcionalitāte sistēmā veidojama no jauna;
c. biznesa vajadzības balstās procesā, ka BVKB ir pieejamas naftas produktu mazumtirdzniecības cenas un degvielas aprites informācija, lai veidotu ikmēneša un ikgadējas atskaites, spējā uzturēt informāciju par naftas produktu drošības rezervēm, spējā organizēt iepirkumu drošības rezervju pakalpojuma saņemšanai valsts naftas produktu rezervju izveidei, uzturēšanai un monitoringam, tai skaitā veicot kvantitātes un kvalitātes pārbaudes, spējā analizēt nodevas apmaksu, spējā pieņemt lēmumus neatbilstību gadījumā un tos paziņot;
d. analītikas vajadzības NAPRO nodrošina tikai daļēji, jo analītikai nepieciešamie dati neglabājas NAPRO un saņemtās informācijas precizējumi tiek vadīta Microsoft Excel failā, ne NAPRO. Viens no iemesliem – atskaites saņēmējiestāde datus pieņem .xlsx formāta nevis strukturētu datu veidā;
e. realizējams process, ka BVKB sistēmā var pārbaudīt naftas produktu drošības rezervju pakalpojuma ietvaros sniegto informāciju, salīdzinot pārskata un rēķina datus, un, apstiprinājuma gadījumā, nodod apmaksai, kuru veic EM GN.
f. Attiecībā uz ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves nosacījumiem:
    a. nav digitalizēts process licences izsniegšanai ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei;

b. nav digitalizēts process licences uzraudzībai ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei.

g. saistībā ar iepirkuma organizēšanu ir jāparedz vispārīgās vienošanās ietvaros noslēgto iepirkuma līgumu datu ievade un ikmēneša pārskatu un rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem iesniegšana .pdf vai citā formātā. Jāņem vērā, ka ir arī ārvalstu komersanti, kuri nevar iesniegt dokumentus ar e-parakstu.

1.5. Transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontrole

Transporta enerģijas nosacījumu izpildei netiek lietota informācijas sistēma. BVKB ir realizējama prasība organizēt ikgadējo degvielas kvalitātes monitoringu. Reizi gadā jāziņo EK par degvielas kvalitāti, iesniedzot attiecīgu pārskatu (EK veidlapa *Microsoft Excel* formātā).

No laboratorijas testa datus būtu jāglabā ERIS, lai varētu izsekot un fiksēt noņemto degvielas paraugu atbilstību konkrētajiem degvielas kvalitātes standartiem, kā arī lietas virzību konstatēto neatbilstību gadījumā.

Izpētes rezultātā secināts:

- degvielas kvalitātes uzraudzībai nav biznesa informācijas sistēmas;
- biznesa vajadzības balstās ikgadējā degvielas kvalitātes atbilstības ziņojuma veidošanas procesā, kur BVKB kā degvielas tirgus uzraugam, realizējot atbilstības nodrošināšanu ir jānodrošina degvielas kvalitātes uzraudzība. Sistēmā jābūt realizētai spējai uzkrāt un analizēt pārbaužu un laboratorijas datu informāciju;
- analītikas vajadzības nodrošina Microsoft Excel. Tomēr, lai izvairītos no manuālā darba un neskatoties uz iepriekš definētu EK Microsoft Excel formātu, jāmēģina pārskatu ģenerēt ERIS vai vismaz sagatavot datus, kas viegli pārnesami Microsoft Excel formātā.
- Transporta enerģijas likuma pieņemšanas gadījumā degvielas kvalitātes uzraudzības sistēma būtiski papildināsies ar jauniem nosacījumiem komersantiem un to izpildes uzraudzību un kontroli;
- pārbaužu veikšanā izmantojami iepriekš sistēmā esoši dati, konkrētajā pārbaudē atzīmējot aktuālo informāciju - ir / nav degvielas kvalitātes atbilstību apliecinošs dokuments, izdevējs, derīguma termiņš;
- sistēmā, atbilstoši lietu nomenklatūrai par brīdinājumu izteikšanu, ir jābūt visai lietai - lietu nomenklatūra, dokumentu elektroniska saņemšana, parakstīšana un izsūtīšana no sistēmas.

2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti

Projekta “Ekonomikas ministrijas resora administratīvā procesa digitālā transformācija” mērķi atbilst SAM pasākuma mērķim, kas norādīts Ministru kabineta 17.11.2015. noteikumu Nr. 653 „Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" īstenošanas noteikumi” 5. punktā - nodrošināt lietotājiem draudzīgus valsts pārvaldes pakalpojumus, publiskā sektora darbības efektivitāti, publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību, caurskatāmību un sadarbspēju nacionālā un Eiropas Savienības mērogā, nodrošināt valsts informācijas sistēmās esošo datu izmantošanu citās valsts un pašvaldību iestādēs, nepieprasot datu subjektiem iesniegt tos atkārtoti, nodrošināt valsts informācijas sistēmās uzkrājamo datu nodošanu pašvaldībām, nodrošināt pasākuma ietvaros izveidojamo vai attīstāmo sistēmu

automatizētu mijiedarbības procesu izveidi ar pašvaldību informācijas sistēmām, kā arī radīt priekšnosacījumus publiskās pārvaldes rīcībā esošās informācijas izmantošanai ārpus publiskā sektora, piemēram, lai nodrošinātu tās izmantošanu uzņēmējdarbības vai analīzes mērķiem" un ir saskaņā ar Latvijas nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021.-2030. gadam[3] prioritārajiem rīcības virzieniem:

- energoefektivitātes uzlabošana un AER tehnoloģiju izmantošanas veicināšana siltumapgādē un aukstumapgādē un rūpniecībā;
- energoefektivitātes uzlabošana, alternatīvo degvielu un AER tehnoloģiju izmantošanas veicināšana transportā,

kā arī rīcības virzieniem:

- nodokļu sistēmas "zaļināšana" un draudzīguma pievilcīguma energoefektivitātei un AER tehnoloģijām uzlabošana;
- sabiedrības informēšana, izglītošana un izpratnes veicināšana.

Plāna pamatā ir princips "energoefektivitāte pirmajā vietā", kas nozīmē, ka nepieciešams pēc iespējas mazināt energoresursu patēriņu, vienlaikus pārejot uz vietēji ražoto atjaunojamo energoresursu (AER) izmantošanu. Tas ir viens no galvenajiem NEKP pīlāriem, kas mazinātu arī energoresursu importu, tādējādi veicinot un nodrošinot valsts enerģētisko neatkarību. Savukārt pāreja uz atjaunojamās enerģijas ražošanu un izmantošanu varētu nodrošināt lētāku enerģiju komersantiem un iedzīvotājiem.

Visi pārējie darbības virzieni un apakšvirzieni tiks īstenoti, lai sasniegtu šo NEKP virsmērķi.

Projekta "Ekonomikas ministrijas resora administratīvā procesa digitālā transformācija" virsmērķis ir ieviest vienotu pieeju administratīvā procesa digitalizācijai EM resorā nodrošinot vairāku esošu un novecojušu informācijas sistēmu pilnveidi, aizstājot esošus manuālos reģistrus un veikt Būvniecības valsts kontroles birojā nacionālās enerģētikas politikas uzraudzības administratīvā procesa digitālo transformāciju, nomainot papīra dokumentos balstītos administratīvos procesus uz pilnībā digitāli organizētiem administratīviem procesiem.

Realizējot virsmērķi tiks sasniegts, ka

1. vienotā realizācijas platformā tiks izveidotas darba vietas EM un EM resora iestādēm, kur procesa ietvaros tiks iegūta informācija, kas nepieciešama EM izstrādājot, organizējot un koordinējot nozares politiku, kā arī īstenojot padotību (pārraudzību vai pakļautību) pār EM padotībā esošām valsts pārvaldes iestādēm;
2. tiks paātrināts laiku saziņā ar komersantiem, EM resora iestādēm, valsts pārvaldes iestādēm un samazinās administratīvais slogs gan komersantiem, gan EM resora iestādēm, gan enerģētikas politikas veidotājiem;
3. samazināts datu apstrādē un analītikā iesaistīto pušu administratīvais slogs, nodrošinot valsts starptautiski uzņemto saistību izpildi;
4. samazinās pārbaužu administrēšanai patērētais laiks un palielinās EM resora sniegto pakalpojumu pieejamība.

[3] https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam

Projektam ir izvirzīti šādi mērķi:

1. veikt enerģētikas politikas administrēšanas procesu digitalizāciju un iekļaut šī procesa tehnisko realizāciju BVKB IKT platformā un vienotajā pārvaldībā;
2. veicināt BVKB pamatdarbības procesu izpildes efektivitāti;
3. veicināt informācijas apriti digitālā formātā;
4. mazināt administratīvo slogu komersantiem un valsts tiešās pārvaldes iestādēm.

Pēc projekta pabeigšanas tiek plānots sasniegt 2.1. sadaļā noteiktos projekta rezultāta rādītājus.

2.1. Projekta rezultāta rādītāji

	Rezultāta rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
1.	Standartizēti BVKB pamatdarbības procesi projekta ietvaros	%	0	60	70
2.	Elektroenerģijas ražotāju un transporta enerģijas nosacījumu izpildes pārbaužu procesa elektroniska norise -	Elektroniski sagatavoto pārbaužu skaita attiecība % pret gada laikā veicamajām elektroenerģijas ražotāju un transporta enerģijas nosacījumu izpildes pārbaudēm	0	90	100
3.	Elektronizēts privātmāju energefektivitātes pasākumu iesniegšanas process	Procentuāli no visiem iesniegtajiem paziņojumiem	0	100	100

2.2. Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi

Rezultāta rādītāja "Standartizēti BVKB pamatdarbības procesi projekta ietvaros" sasniegšanai tiks veikti šādi pasākumi:

1. uzsākta pakāpeniska ERIS pilnveide un pilnveides tehniskās realizācijas iekļaušana BVKB IKT platformā un vienotajā pārvaldībā (1. projekta mērķis):
    a. izveidota saskarne datu analīzes rīka izmantošanai;
    b. izveidota saskarne datu iesniegšana iestādēm, kas piešķīrušas kādu no atbalsta veidiem;
    c. nodrošināta pārvaldība klimata pārmaiņu programmu mērķu uzraudzībai un kontrolei;

d. nodrošināta operatīvo pārskatu veidošanas funkcionalitāte.

2. pilnveidoti atbilstošie BVKB pamatdarbības procesi, kas tiks standartizēti un balstīti uz automatizētām darba plūsmām un procesiem, kuru tehniskā realizācija iekļauta BVKB IKT platformā un vienotajā pārvaldībā (2. projekta mērķis):

   e. degvielas kvalitātes uzraudzībai;
   f. laboratorijas datu, pārbaužu un inventarizācijas datu pārvaldībai;
   g. statistikas datu apkopošanai un pārvaldībai;
   h. valsts naftas produktu drošības rezervju administrēšanai;
   i. valsts nodevas samaksas uzraudzībai;
   j. brīdinājumu un lēmumu pārvaldībai.

3. tiks atkalizmantotas BIS atsevišķas servisu vai datu apmaiņu saskarnes, lai nebūtu atkārtoti jāprogrammē programmatūras kodu apgabali (1. un 2. projekta mērķis).

Rezultāta rādītāja "Elektroenerģijas ražotāju un transporta enerģijas nosacījumu izpildes pārbaužu procesa elektroniska norise" sasniegšanai tiks veikti šādi pasākumi:

1. uzsākta pakāpeniska ERIS pilnveide un pilnveides tehniskās realizācijas iekļaušana BVKB IKT platformā un vienotajā pārvaldībā (1. projekta mērķis):

   a. izveidots elektrostaciju pārbaužu administrēšanas funkcionālais bloks;
   b. nodrošināta pārvaldības funkcionalitāte.

2. pilnveidoti BVKB e-pakalpojumi, par pamatu ņemot izmaiņas pamatdarbības procesos, kuru tehniskā realizācija iekļauta BVKB IKT platformā un vienotajā pārvaldībā (3. un 4. projekta mērķis):

   c. Informācija par elektrostaciju pārbaudēm komersantiem;
   d. Informācija degvielas pārbaudēm komersantiem;
   e. Informācija par valsts naftas produktu drošības rezervēm;
   f. Valsts nodevas samaksa par valsts naftas produktu drošības rezervēm;
   g. Informācija par privātīpašumu energoefektivitāti;

3. izveidotas atbilstošās datu kopas publicēšanai atkalizmantojamu datu formātos, uzlabojot BVKB datu pieejamību (3. un 4. projekta mērķis);

4. tiks veikti informatīvi pasākumi, lai informētu potenciālos e-pakalpojuma izmantotājus par iespēju saņemt pakalpojumu elektroniskā veidā;

5. tiks veikti grozījumi saistītajos normatīvajos aktos, nosakot pakalpojuma izmantošanu elektroniskā veidā.

Rezultāta rādītāja "Elektronizēts privātmāju energefektivitātes pasākumu iesniegšanas process" sasniegšanai tiks veikti šādi pasākumi:

1. no jauna radīts BVKB e-pakalpojums "Informācija par privātīpašumu par pamatu ņemot izmaiņas pamatdarbības procesos, kuru tehniskā realizācija iekļauta BVKB IKT platformā un vienotajā pārvaldībā (3. un 4. projekta mērķis):

2. tiks veikti informatīvi pasākumi, lai informētu potenciālos e-pakalpojuma izmantotājus par iespēju saņemt pakalpojumu elektroniskā veidā;

3. tiks veikti grozījumi saistītajos normatīvajos aktos, nosakot pakalpojuma izmantošanu elektroniskā veidā.

2.3. Projekta rezultāta vīzija

Projekta īstenošanas virsmērķis ir nacionālās enerģētikas politikas uzraudzības datu apstrāde un analītika tādā mērā, lai tā kalpotu kā vienots uzticamu un verificējamu datu avots modelējot enerģētikas sistēmas attīstības scenārijus, sniedzot statistisko datu informāciju gan nacionālajā līmenī, gan starptautiski.

Projekta īstenošanas rezultātā EM resora un BVKB rīcībā būtu digitāli instrumenti nacionālās enerģētikas politikas uzraudzībai:

- standartizēti un uz automatizētām darba plūsmām balstīti pamatdarbības procesi,
- komersantiem, privātpersonām, valsts pārvaldes iestādēm nodrošināti e-pakalpojumi, par pamatu ņemot izmaiņas pamatdarbības procesos,
- savstarpējā datu apmaiņa izmantojot BVKB IKT platformā esošos BIS atsevišķos servisus vai datu apmaiņas saskarnes un BIS atsevišķo servisu vai datu apmaiņas saskarņu pilnveidojumus,
- uzraudzības nodrošināšanai informācijas pieprasīšana, ievietošana un uzkrāšana notiktu vienā digitalizētā vidē, kura tās lietotājiem pieejama caur konkrētam lietotājam piemērotu darba vietu.

3. Risinājuma apraksts

3.1. Kopējie risinājumā izmantotie attīstības uzstādījumi un risinājums

Vērojams, ka BVKB ir augsts procesu digitalizācijas līmenis un tas tiek sistemātiski pilnveidots. Pārņemtās nacionālās enerģētikas politikas uzraudzības funkcijas, rada problēmu, ka BVKB IKT pārvaldībā, kur infrastruktūra mērķtiecīgi attīstīta, jāiekļauj tehnoloģiskie risinājumi, kas nepieļauj līdzvērtīgu procesu digitalizācijas līmeni.

Pārņemto funkciju tehnoloģisko risinājumu lietojumā identificētas šādas problēmas:

1. Nav vienota pieeja funkciju nodrošināšanai esošo datu kopu savākšanai un atspoguļošanai datu analīzes mērķiem. Datu kopas tiek uzturētas un uzglabātas atsevišķās informācijas sistēmās. Datu kopu izguve ir individuāli veicams darba uzdevums, ko realizē attiecīgās funkcijas eksperti. Datu analīzi eksperti veic, izmantojot *Microsoft Excel* funkcionalitāti, vai daļēji eksportējot atskaites no atbilstīgās informācijas sistēmas un to papildinot ar informāciju, kas tiek iegūta no informācijas, kas BVKB nonāk caur DVS;

2. Analītiskās DB veido pārsvarā *Microsoft Excel*;

3. Komersanti tikai daļēji var sniegt informāciju BVKB caur biznesa sistēmām, nesaņemot atgriezenisko saiti par procesa virzību, izņemot trūkumu un nepilnīgas informācijas

sniegšanas gadījumos.

Tādējādi pārņemto funkciju biznesa vajadzību nodrošināšanai nepieciešams:

1. vienota datu noliktava, kas uzkrāj pārņemto funkciju sistēmu datu kopas analītikas vajadzībām. Šādā datu noliktavā dati var tikt sagatavoti izmantošanai standarta atskaitēm un padziļinātai analīzei, un atvērto datu kopu publicēšanai Latvijas atvērto datu portālā (data.gov.lv). Datu noliktavai varēs piekļūt noteikts, ierobežots lietotāju loks. Projekta ietvaros ir vērtējams nepieciešamais analīzes pašapkalpošanās līmenis;

2. Identificēta nepieciešamība veidot unificētu klientu dokumentu un datu iesniegšanas rīku (portālu), kas, ja nepieciešams, nodrošinātu lietotāju autentifikāciju izmantojot Latvija.lv autentifikācijas mehānismus, tādējādi nodrošināt iesniegto dokumentu juridisko spēku. Rīka lietotāji autentificētos un aizpildītu iepriekš definētu datu ievades formu laukus.

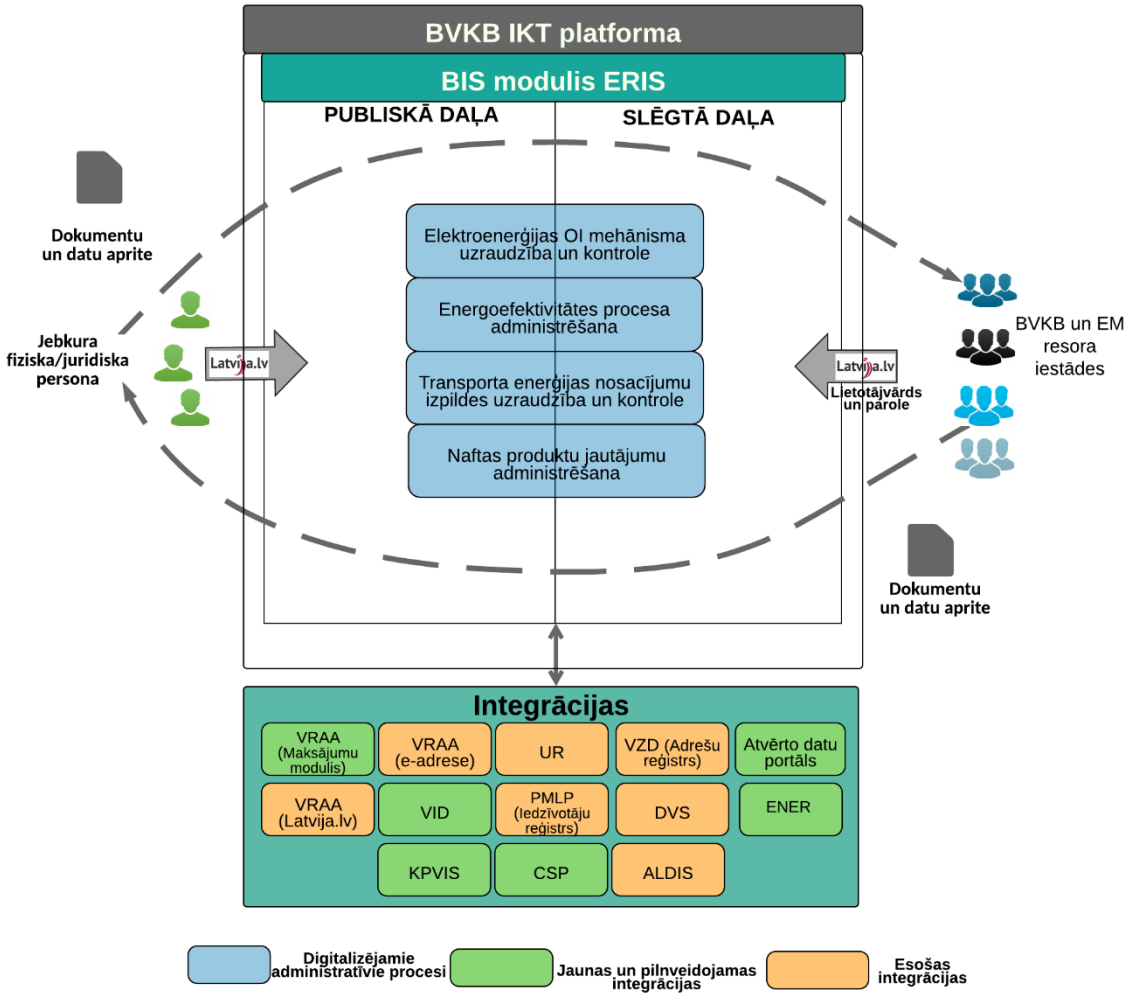

Attēls Nr.1 Risinājuma konceptuāla augsta līmeņa funkcionālā arhitektūra

Biznesa vajadzību nodrošināšanai un identificēto problēmu novēršanai, ņemot vērā attīstības uzstādījumus:

1. Vienotas BVKB IKT platformas izmantošana;
2. BIS atsevišķu servisu atkalizmantošana;
3. BVKB pamatdarbības procesu standartizācija un digitalizācija;
4. saziņas laika ar komersantiem, EM resora iestādēm, valsts pārvaldes iestādēm samazināšana;
5. elektronizācijas līmeņa paaugstināšana,

ir izstrādāta konceptuāla augsta līmeņa funkcionālā arhitektūra, kas ir parādīta attēlā Nr. 1.

Shematiski attēlota sadarbība ar lietotājiem, kas sniedz priekšstatu par risinājuma darbības vidi un nepieciešamo integrāciju ar citām sistēmām,

Arhitektūra izstrādāta, lai sasniegtu visus projektā izvirzītos mērķus ar vislielāko lietderības koeficientu.

Risinājuma kopējais ietvars ir veidots uz BVKB IKT platformas, ievērojot attīstības uzstādījumus un veidojot BIS moduli ERIS, kuram ir publiskā un slēgtā daļa. ERIS realizē un standartizē darbplūsmas četros BVKB pamatdarbības procesos:

- Elektroenerģijas OI mehānisma uzraudzība un kontrole;
- Energoefektivitātes procesu administrēšana;
- Transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontrole;
- Naftas produktu jautājumu administrēšanu.

Risinājums ārējiem lietotājiem pieejams caur tīmekļa pārlūkprogrammu. Piekļuve publiskajai daļai nodrošina esošo un iespējamo Komersantu, valsts pārvaldes iestāžu un citu lietotāju, kuriem jāsniedz informācija un kuri ir veikuši autentifikāciju portālā, informācijas attēlošanu par esošajiem un vēsturiski uzkrātajiem datiem, iespēju saņemt paziņojumus un atgādinājumus par termiņiem, veikt saziņu ar BVKB un atjaunot kontaktinformāciju.

Balstoties uz BVKB tehnoloģiskajām spējām un realizētajām integrācijām ERIS izmantos esošos BIS atsevišķos servisus vai datu apmaiņas saskarnes ar:

- URIS. kas nodrošinās Komersanta datu pārbaudi;
- VISS, kas nodrošinās integrācijas izstrādes uzdevumu izpildi, piekļūstot VISS un latvija.lv infrastruktūras resursiem un dažādu VISS apakšsistēmu back-end saskarnēm,
- VRAA, kas nodrošinās piekļuvi e-adresei;
- VZD, kas nodrošinās piekļuvi adrešu reģistram;
- DVS, kas nodrošinās piekļuvi lietu nomenklatūrai

un tiks pilnveidoti BIS atsevišķi servisi vai datu apmaiņas saskarnes ar:

- VID BI, kas nodrošinās ikmēneša atskaiti par akcīzes nodokļa apmaksu degvielai un ikgadēju atskaiti par gada laikā apritē esošo degvielas apjomu;
- VRAA, kas nodrošinās maksājuma moduļa izmantošanu;
- KPVIS, kas nodrošinās informāciju par energoefektivitātes projektiem, kurus īsteno

komersanti un valsts pārvaldes iestādes;

- CSP IS, kas nodrošinās ikmēneša atskaiti par realizētajiem degvielas apjomiem un ikgadēji lielo uzņēmumu sarakstu;
- ENER, kas nodrošinās komersantu iesniegto gada pārskatu datus;
- Atvērto datu portālu atkalizmantojamo datu kopu publicēšanai.

Risinājuma ietvaros tiks izveidoti/pilnveidoti šādi e- pakalpojumi:

1. informācija par elektrostaciju pārbaudēm;
2. informācija par privātīpašuma energoefektivitāti;
3. informācija par degvielas pārbaudēm;
4. informācija par valsts naftas produktu drošības rezervēm;
5. valsts nodevas samaksa.

3.2. Projekta iznākuma rādītāji

	Iznākuma rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadi pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
1.	Pilnveidoti darbību procesi	skaits	4	4
2.	Pilnveidoti e-pakalpojumi	skaits	5	5
3.	Pilnveidotas/papildinātas atvērto datu kopas	skaits	11	11
4.	BI rīka izveidotās atskaites	skaits	8	8
5.	BIS atsevišķu servisu vai datu apmaiņas saskarņu izmantošana/pilnveidošana	skaits	6	6
6.	Pilnveidota BVKB IKT platforma	Skaits	1	1

3.3. Publiskās pārvaldes procesi, pakalpojumi un to normatīvais regulējums

Projekta ietvaros tiks pilnveidoti 4 publiskās pārvaldes pamatdarbības procesi, lai to nodrošinātu tiks pilnveidoti vai izstrādāti 5 publiski pakalpojumi.

Projekta ietvaros pilnveidojamo un izstrādājamo publisko pakalpojumu un publiskās pārvaldes pamatdarbības procesu saturs ir atkarīgs no normatīvo aktu grozījumiem, tāpēc to apraksts ir indikatīvs.

Lai nodrošinātu pakalpojumu izmantošanas tiesiskumu, nepieciešamās normatīvo aktu izmaiņas tiks veiktas līdz projekta īstenošanas beigām. Sākotnēji ir identificēts, ka ir nepieciešams grozīt šādus normatīvos aktus:

- Ministru kabineta 2017. gada 11. aprīļa noteikumi Nr. 202 "Noteikumi par energoefektivitātes nodevas apmēru un tās aprēķināšanas, piemērošanas, maksāšanas un kontroles kārtību";
- Ministru kabineta 2002. gada 28. maija noteikumi Nr. 218 "Noteikumi par enerģētikas informācijas sistēmu";
- Ministru kabineta 2017. gada 25. aprīļa noteikumi Nr. 226 "Energoefektivitātes pienākuma shēmas noteikumi";
- Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 248 "Kārtība, kādā komersanti sniedz informāciju par degvielas mazumtirdzniecības cenām";
- Ministru kabineta 2011. gada 12. aprīļa noteikumi Nr. 286 "Kārtība, kādā komersanti nodrošina un sniedz drošības rezervju pakalpojumu valsts naftas produktu drošības rezervju izveidei noteiktā apjomā";
- Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 312 "Enerģijas lietotāju apgādes un kurināmā pārdošanas kārtība izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā un valsts apdraudējuma gadījumā";
- Ministru kabineta 2000. gada 26.septembra noteikumi Nr.332 "Noteikumi par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu";
- Ministru kabineta 2011. gada 14. jūnija noteikumi Nr. 450 "Noteikumi par valsts naftas produktu rezervju apmēru, apmēru, kādā maksājama valsts nodeva par drošības rezervju uzturēšanu, kā arī tās aprēķināšanas, maksāšanas un administrēšanas kārtību";
- Ministru kabineta 2016. gada 26. jūlija noteikumi Nr. 487 "Uzņēmumu energoaudita noteikumi";
- Ministru kabineta 2016. gada 11. oktobra noteikumi Nr. 668 "Energoefektivitātes monitoringa un piemērojamā energopārvaldības sistēmas standarta noteikumi";
- Ministru kabineta 2005. gada 18. oktobra noteikumi Nr. 772 "Noteikumi par biodegvielas kvalitātes prasībām, atbilstības novērtēšanu, tirgus uzraudzību un patērētāju informēšanas kārtību".

Grozījumus normatīvajos aktos plānots veikt līdz projekta īstenošanas beigām, projekta laikā precizējot normatīvajos aktos iekļaujamo grozījumu redakciju. Par grozījumu veikšanu atbildīgs ir projekta īstenotājs – Ekonomikas ministrija.

Projekta ietvaros plānoto izmaiņu rezultātā paredzēts mazināt administratīvo slogu un pilnveidot atbilstošos BVKB enerģētikas politikas uzraudzības pamatdarbības procesus, tos standartizējot un balstot uz automatizētām darba plūsmām un procesiem, valsts nodevas, brīdinājumu un lēmumu pārvaldību, statistikas datu apkopošanu un pārvaldību:

1. **elektroenerģijas OI mehānisma uzraudzība un kontrole:**
    a. pastiprinot līdz šim īstenoto elektrostaciju darbības uzraudzību, izmantojot datu analīzes rīkus;
    b. elektroniska procesa ietvaros veicot analīzi komersantu iesniegto gada pārskatu

datos;
c. fiksējot, uzkrājot un analizējot sistemātisko klātienes pārbaužu elektrostacijās datus.

Šajā procesā, izmantojot BVKB IKT platformu un atsevišķus BIS servisus kā arī pilveidojot integrāciju ar ENER, BIS modulī ERIS tiks realizēta analītikas funkcionalitāte. Analītikas funkcionalitātei tiks izmantots vienots analītikas rīks visu pamatdarbības procesu analītikas vajadzībām.

2. **energoefektivitātes jautājumu administrēšana:**
   a. komersantiem un iestādēm, kurām nepieciešams iesniegt informāciju BVKB, lai nodrošinātu energoefektivitātes monitoringu (saskarne ar KPVIS);
   b. iespēja privātpersonām un komersantiem ziņot par veiktajiem energoefektivitātes pasākumiem.

Šajā procesā, izmantojot BVKB IKT platformu un atsevišķus BIS servisus, veidojot sasakarni ar KPVIS un CSP informācijas sistēmu un veidojot e-pakalpojumu ”Informācija par privātīpašumu energoefektivitāti”, BIS modulī ERIS tiks realizēta funkcionalitāte energoefektiviotātes jautājumu administrēšanas procesa digitalizācijai un analītikas rīka izmantošanai.

3. **transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontrole:**
   a. degvielas kvalitātes uzraudzība;
   b. laboratorijas datu, pārbaužu un inventarizācijas datu pārvaldība.

Šajā procesā, izmantojot BVKB IKT platformu un atsevišķus BIS servisus, pilnveidojot integrāciju ar VID un veidojot e-pakalpojumu ”Informācija degvielas pārbaudēm komersantiem”, BIS modulī ERIS tiks realizēta funkcionalitāte transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzības un kontroles procesa digitalizācijai un analītikas rīka izmantošanai.

4. **naftas produktu jautājumu administrēšana:**
   a. valsts naftas produktu drošības rezervju administrēšana;
   b. valsts nodevas administrēšana.

Šajā procesā, izmantojot BVKB IKT platformu un atsevišķus BIS servisus, veidojot integrāciju ar VRAA Maksājumu moduli un veidojot e-pakalpojumus ”Informācija par valsts naftas produktu drošības rezervēm” un “Valsts nodevas samaksa par valsts naftas produktu drošības rezervēm”, BIS modulī ERIS tiks realizēta funkcionalitāte naftas produktu jautājumu administrēšanas procesa digitalizācijai un analītikas rīka izmantošanai.

Pilnveidojot integrāciju ar atvērto datu portālu, pamatdarbības procesu digitalizācijas ietvaros publiskojamie dati tiks nodoti tālākizmantošanai.

Ņemot vērā, ka pamatdarbības procesu standartizāciju un digitalizāciju plānots realizēt esošajā BVKB IKT platformā un izmantot jau esošus atsevišķus BIS servisus, tad ir apzināti tie valsts iestāžu informācijas sistēmu pārziņi (CFLA (KPVIS), CSP un VID), kuriem atbilstoši tiesību aktiem jānodod dati BVKB vai kuriem BVKB nodod datus un kur datu saņemšana nodrošināma no jauna radot vai pilnveidohot atbilstošos integrācijas risinājumus (VRAA, VID, KPVIS,

CSP. Atvēto datu portāls, ENER) nodrošinot automatizētu informācijas iegūšanu un nodošanu.

Projekta ietvaros tiks izveidoti/pilnveidoti šādi pakalpojumi:

1. informācija **par elektrostaciju pārbaudēm komersantiem** – e-pakalpojums, lai komersants redzētu savas pārbaudes lietas. Gadījumos, ja konstatēti pārkāpumi, tad informācija par pārkāpuma novēršanu un saziņa ar BVKB pārbaudes lietā notiktu izmantojot šo pakalpojumu. Pakalpojums ir ar nozares mērogā plašu klienta loku, jo ietver visus attiecīgas nozares komersantus. Esošais pakalpojums pilnībā norit papīra formātā un līdz ar to iestādei veidojas nesamērīgi augstas administratīvās izmaksas attiecībā uz pakalpojuma nodrošināšanu;
2. **informācija par privātīpašumu energoefektivitāti –** e-pakalpojums, kas ļautu privātpersonai ziņot par energoefektivitātes pasākumiem savā privātīpašumā. Veicot pārbaudi būtu iespējams energoefektivitātes pasākuma realizācijas rezultātā iegūto enerģijas ietaupījumu ieskaitīt valsts kopējā energoefektivitātes mērķī. Nozares mērogā stratēģiski nozīmīgs un prioritārs e-pakalpojums, jo nodrošina iespēja privātmāju īpašniekiem aktīvi iesaistīties energoefektivitātes pasākumos un sniegt informāciju par veiktajiem energoefektivitātes pasākumiem. Tādējādi nodrošinot šīs informācijas iekļaušanu ikgadējā kopējā valsts energoefektivitātes mērķī;
3. **informācija degvielas pārbaudēm komersantiem–** e-pakalpojums, lai komersants redzētu savas pārbaudes lietas. Gadījumos, ja konstatēti pārkāpumi, tad informācija par pārkāpuma novēršanu un saziņa ar BVKB pārbaudes lietā notiktu izmantojot šo pakalpojumu. Gadījumos, ja konstatēti pārkāpumi, tad informācija par pārkāpuma novēršanu un saziņa ar BVKB pārbaudes lietā notiktu izmantojot šo pakalpojumu. Pakalpojums ir ar nozares mērogā plašu klienta loku, jo ietver visus attiecīgas nozares komersantus. Esošais pakalpojums pilnībā norit papīra formātā un līdz ar to iestādei veidojas nesamērīgi augstas administratīvās izmaksas attiecībā uz pakalpojuma nodrošināšanu;
4. **informācija par valsts naftas produktu drošības** rezervēm – e-pakalpojums, kas komersantam ļautu ziņot par savu saistību izpildi un redzētu savas iesniegtās informācijas datus. Gadījumos, ja konstatēti pārkāpumi, tad informācija par pārkāpuma novēršanu un saziņa ar BVKB pārbaudes lietā notiktu izmantojot šo pakalpojumu. Pakalpojums ir ar nozares mērogā plašu klienta loku, jo ietver visus attiecīgas nozares komersantus. Esošais pakalpojums pilnībā norit papīra formātā un līdz ar to iestādei veidojas nesamērīgi augstas administratīvās izmaksas attiecībā uz pakalpojuma nodrošināšanu;
5. **valsts nodevas samaksa par valsts naftas produktu drošības rezervēm –** e-pakalpojums valsts nodevu apmaksas kontrolei. Pakalpojums ir ar nozares mērogā plašu klienta loku, jo ietver visus attiecīgas nozares komersantus. Esošais pakalpojums norit gan papīra formātā, gan manuāli apstrādājot iesniegtas Excel datnes un līdz ar to iestādei veidojas nesamērīgi augstas administratīvās izmaksas attiecībā uz pakalpojuma nodrošināšanu;

Projekta iesniedzējs ir izvērtējis e-pakalpojumu digitalizēšanas formu un apliecina, ka ir izvēlēta izmaksu efektīvākā digitalizēšanas forma, ņemot vērā pieejamās koplietošanas

komponentes. Pakalpojuma process un digitalizācijas forma tiks saskaņota ar resora IKT vadītāju un valsts IKT organizāciju.

3.4. Dati

Projekta pasākumu ietvaros ir plānots publicēt gan esošas papildinātas datu kopas, gan Projekta ietvaros ERIS no jauna radītās datu kopas:

- Ikgadēji kumulatīvi sasniegtais valsts energoefektivitātes mērķis;
- EPS AP un to panāktais enerģijas ietaupījums;
- Brīvprātīgo vienošanās dalībnieku dati;
- Publiskās pārvaldes iestādes, kuras ieviesušas vai sertificējušas energopārvaldības sistēmu;
- Lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju dati;
- Vidējais energoefektivitātes rādītāja aprēķins daudzdzīvokļa mājai;
- Vidējais energoefektivitātes rādītāja aprēķins izglītības ēkām;
- Vidējais energoefektivitātes rādītāja aprēķins biroja ēkām;
- Vidējais energoefektivitātes rādītāja aprēķins ārstniecības ēkām;
- Vidējais energoefektivitātes rādītāja aprēķins valsts publiskajām ēkām;
- Uzraudzības procesā veikto pārbaužu skaits.

ERIS datu kopu apstrādes ietvaros datu kopu formāts un veids tiks nodrošinātas atbilstoši Atvērto datu iniciatīvā noteiktajām prasībām. Datu kopu apstrādes un publicēšanas procesi tiks izstrādāti tā, lai nodrošinātu automatizētu veidu datu publicēšanai. Lai nodrošinātu pakalpojuma kvalitāti, pie datu kopām tiks iekļauta kontaktpersonas informācija nepilnību un potenciālo uzlabojumu ziņošanai. Publicēšanas ietvaros datu kopai tiks piešķirts vienots resursu identifikators, tādējādi uzlabojot datu kopu uzturamību. Publicētās datu kopas būs pieejamas Atvērto datu portālā kā lejupielādējami dati pēc to periodiskas atjaunošanas. Datiem tiks nodrošināta to sasaiste un versiju kontrole. Resursi tiks identificēti, izmantojot universālo resursu identifikatoru.

Lai nodrošinātu vienotu pieeju publiskās pārvaldes datu kopām, dati tiks publicēti valsts Atvērto datu portālā. Publicēšana tiks īstenota, automātiski veicot iepriekšminētās publicēšanas darbības ar no jauna izstrādātu atvērto datu publicēšanas pakalpi. Atvērto datu portālam nododamie dati nesaturēs konfidenciālu vai ar autortiesībām aizsargātu informāciju. Sīkāk par pakalpju formātiem skat. pielikuma sadaļu “3.2. Datu pakalpes”.

3.5. Programmatūra

Projekta ietvaros ERIS tiks pilnveidots, papildinot esošās sistēmas funkcionalitāti, tādējādi iestādēm, kas šobrīd izmanto ERIS, lietojot starpsistēmu saskarnes, nebūs jāveic ievērojamas izmaiņas savās informācijas sistēmās.

Varēs izmantot BVKB esošas starpsistēmu saskarnes, kuras ir izstrādātas ERAF projektu ietvaros realizējot BIS. Nododamo datu apjoms, struktūra un piekļūšanas mehānisms nemainīsies.

Datu saskarnes

Attīstībai ir nepieciešams izveidot jaunas vai papildināt esošās datu saskarnes.

Nr.	No	Uz	Nododamā informācija
1.	BIS	ERIS	Uzņēmumu energoauditoru informācija
2.	BIS	ERIS	Uzņēmu energopārskatu informācija
3.	BIS	ERIS	Neatkarīgu ekspertu informācija
4.	BIS	ERIS	Uzņēmumu dati – nosaukums, reģistrācijas numurs, juridiskā adrese
5.	BIS	ERIS	Objekta adrese
6.	BIS	ERIS	Kadastra dati
7.	KPVIS	ERIS	Projektu informācija, kuros realizēti energoefektivitātes pasākumi
8.	CSP	ERIS	Lielo uzņēmu dati
9.	VRAA*	ERIS	Nodevas apmaksas dati
10.	VID	ERIS	Dati par valsts nodevas par rezervju uzturēšanu apmaksa
11.	ERIS	CSP	Dati par degvielas izlaišanu brīvā apgrozījumā un ražošanu (t.sk. eksportu)
12.	ERIS	CSP	atskaite par drošības rezervēm

* Maksājumu modulis

3.6. Infrastruktūra

BVKB datu risinājumi ir izvietoti LVRTC datu centrā. Projekta ietvaros infrastruktūras nodrošinājuma izmaiņas veikt nav paredzēts.

Turpmāk apskatīts valsts IKT mērķarhitektūrā apstiprināto būtisko infrastruktūras arhitektūras elementu pielietojums programmatūras arhitektūrā.

Dokumentu integrācijas vide (DIV)

Atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 17. novembra noteikumiem Nr. 653 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" īstenošanas noteikumi" projekta ietvaros tiks izmantota DIV, lai nodrošinātu informācijas apriti starp EM resora iestādēm.

Valsts informācijas sistēmu savietotājs (VISS)

Izstrādājot ERIS, kas ir BIS modulis, jau esošo BIS projektu izstrādē tiek nodrošināta VISS izmantošana informācijas apmaiņa. Turpinot ERIS attīstību VISS joprojām būs būtiska BIS sastāvdaļa datu apmaiņas īstenošanai.

Autentifikācijas risinājumi

Pakalpojumu izmantotāju identifikācijai un autentifikācijai tiks izmantots Latvija.lv ietvaros nodrošinātais personu pieteikšanās (autentifikācijas) pakalpojums. Tiks nodrošināta arī atbilstība e-IDAS regulas prasībām.

Maksājumu modulis Latvija.lv

Pakalpojumiem, kurus Projekta laikā paredzēts izstrādāt vai pilnveidot un kuru ietvaros ir nepieciešams veikt pakalpojumu apmaksu, tiks izmantots Maksājumu modulis Latvija.lv.

Klienta darba vieta

Pakalpojumiem, kuri Projekta laikā tiks izstrādāti vai pilnveidoti, tiks nodrošināta pakalpojuma fakta (notifikācijas) nodošana uz Klienta darba vietu Latvija.lv, pakalpojuma rezultātu saglabājot BIS.

Tiks nodrošināta arī oficiālās e-adreses izmantošana saziņā ar ERIS lietotājiem.

Publisko pakalpojumu uzskaite

Projektā izveidotajiem e-pakalpojumiem tiks uzkrāta uzskaites informācija (pakalpojumu pieprasījumu skaits, to izpildes ilgums, rezultāts, pakalpojumu saņēmēji un citi kvalitātes rādītāji).

Juridisko personu deleģēšana

Ja VISS tiks nodrošināta juridisko personu deleģēšanas funkcionalitāte, tā tiks izmantota ERIS klienta darba vietā, sniedzot iespēju klientiem deleģēt dokumentu iesniegšanu citām personām (piemēram, arhitektiem).

Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbspējas reģistrs (VIRSIS)

VIRSIS tiks izmantots informācijas publicēšanai par ERIS. Publicējamā informācija reģistram tiks nodota manuāli, tajā uzkrājot informāciju par ERIS:
pārziņiem un turētājiem;
publicēto servisu un datu piekļuves atļaujām;
datu piekļuves atļaujām;
datu apmaiņu starp informācijas sistēmām, sasaistot to ar datu piekļuves atļaujām.

Atvērto datu portāls

ERIS publiskie resursi jau šobrīd ir pieejami citām valsts iestādēm, tos apskatot BVKB mājas lapā. Lai uzlabotu ERIS datu pieejamību atkalizmantošanai publiskā sektora vajadzībām (t.sk. automatizētai izmantošanai), Projekta ietvaros tiks izvērtētas datu kopas atbilstoši atvērto datu principiem. Ievērojot gan informācijas pieejamības ierobežojumus, gan personas datu

aizsardzības noteikumus atbilstošās datu kopas tiks automatizēti nodotas publicēšanai atvērto datu portālam.

3.7. Mijiedarbība ar pašvaldībām un sadarbspēja ar Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Komisijas institūcijām

Projekta ietvaros mijiedarbība ar pašvaldībām nav paredzēta.

Balstoties uz ERIS uzkrātiem datiem projekta realizācijas noslēgumā BVKB no sistēmas gatavotu šādu informāciju:

- Latvijai saistībā ar Direktīvas 2012/27/ES ieviešanu jāsasniedz indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis, kura ietvaros jānodrošina divi saistoši mērķi: katru gadu jāsasniedz 1,5 % valsts galalietotājiem piegādātās enerģijas ietaupījums un katru gadu jārenovē 3 % valstij piederošo ēku platības, atbilstīgi ziņojot par mērķa sasniegšanu;
- ikmēneša atskaites CSP par degvielas izlaišanu brīvā apgrozījumā un ražošanu (t.sk. eksportu), kas tiek nodots tālāk EUROSTAT un, pēc kura tiek rēķināts nepieciešamais ikgadējais valsts naftas drošības rezervju apjoms;
- ikgadēji degvielas kvalitātes pārskatu, kurš jāsniedz EK.

4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība

4.1. Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā

Projekta aktivitātes sniegs šādu ieguldījumu SAM rezultāta rādītājos (2.1. nodaļa):

- Projekta īstenošanas rezultātā tiks pilnveidoti 4 publiskās pārvaldes darbības procesi;
- Projekta īstenošanas rezultātā tiks sniegts ieguldījums Latvijas reitinga Eiropas Komisijas Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta atbalstītās - tiks publicētas 10 atvērto datu kopas, kā arī īstenoti informatīvie pasākumi, veicinot Projekta datu kopu atkal izmantošanu;
- Projekta īstenošanas rezultātā tiks sniegts ieguldījums Latvijas reitinga Eiropas Komisijas Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta atbalstītās iniciatīvas *ePSIplatform* ietvaros veidotajā atkalizmantošanas indeksā *PSI Scoreboard* – tiks publicētas 10 atvērto datu kopas, kā arī īstenoti informatīvie pasākumi, veicinot Projekta datu kopu atkal izmantošanu.

4.2. Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums

Projekta realizācija kopumā sekmē:

- informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020. gadam sasniegšanu;
- administratīva sloga samazināšanu iedzīvotājiem;
- lietotājiem draudzīgu valsts pārvaldes pakalpojumu nodrošināšanu;
- publiskās pārvaldes sektora efektivitāti;
- publiskās pārvaldes informācijas pieejamību.

Projekta realizācija kopumā sekmē:

- Administratīvā sloga samazināšanu valsts pārvaldē;
- Publiskās pārvaldes efektivitāti;
- Publiskās pārvaldes informācijas pieejamību.

Atbilstoši projekta plānotajam budžetam, Projekta izmaksas ir 600 000 *euro*.

Projekta ietvaros izveidotajam risinājumam ir tieša un netieša ietekme uz Latvijas tautsaimniecību.

Projekta ietvaros paredzēs elektronizēt procesu, kuru ietvaros tiks nodrošināta elektroenerģijas ražotāju pārbaužu elektroniska pārvaldība, nodrošinot vienuviet informācijas pieejamību elektroenerģijas ražotājiem par pārbaudes rezultātiem, plānotajām pārbaudēm un nepieciešamo informācijas iesniegšanu BVKB. Risinājuma ieviešanas rezultātā paredzēts, ka elektroenerģijas ražotājiem samazinās laiks, kas saistīts ar pārbaužu organizēšanu un plānošanu līdz 2 c/h, jo tiks nodrošināta atgādinājuma izsūtīšana par plānotajām pārbaudēm un elektroenerģijas ražotājam nebūs jāuztur atsevišķa informācija par pārbaužu plāna rezultātiem, kā arī elektroenerģijas ražotājs varēs sagatavoties plānotajai pārbaudei. Tāpat elektroenerģijas ražotājam veidosies ieguvums pārbaužu rezultātā nepieciešamās informācijas iesniegšanai līdz 1,2 c/h, jo informāciju elektroenerģijas ražotājs varēs iesniegt elektroniski sistēmā, tādējādi samazinot administratīvo resursu, kas nepieciešamas atsevišķas dokumentācijas sagatavošanai un iesniegšanai vēstules veidā. Ņemot vēra, ka Latvijā ir līdz 2005 komersanti, kas pakļaujas plānotajām pārbaudēm, tad potenciālais sociālekonomiskais ieguvums veidojas 45 304,98 EUR gadā ((2 c/h + 1,2 c/h) x 2005 skaits x 7,06125 euro/h).

Projekta ietvaros paredzēs elektronizēt procesu, kuru ietvaros tiks nodrošināta transporta enerģijas nosacījumu izpildes uzraudzība un kontroles pārvaldība, nodrošinot vienuviet informācijas pieejamību komersantiem par pārbaudes rezultātiem, plānotajām pārbaudēm un nepieciešamo informācijas iesniegšanu BVKB. Risinājuma ieviešanas rezultātā paredzēts, ka komersantiem samazinās laiks, kas saistīts ar informācijas iegūšanu par veiktajiem pārbaudes rezultātiem un papildus informācijas iesniegšanu BVKB līdz 3 c/h, jo informāciju komersanti varēs iegūt un iesniegt elektroniski sistēmā, tādējādi samazinot administratīvo resursu, kas nepieciešamas atsevišķas dokumentācijas sagatavošanai un iesniegšanai vēstules veidā. Ņemot vēra, ka Latvijā ir līdz 122 komersanti, kas pakļaujas plānotajām pārbaudēm, tad potenciālais sociālekonomiskais ieguvums veidojas 2 583,96 EUR gadā (3 c/h x 122 skaits x 7,06125

euro/h).

Projekta ietvaros paredzēts elektronizēt procesu, kas nodrošinātu informācijas iesniegšanu un apstrādi par privātmāju īpašnieku veiktajiem pasākumiem energoefektivitātes uzlabošanai privātmājās (vienģimeņu mājās). Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas izstrādāto plānu, paredzēts ka līdz 2030. gada efektivitātes pakalpojumus veiks vismaz 7500 privātmājas, līdz ar to ir jānodrošina informācijas iesniegšana un uzkrāšana. Ņemot vērā, ka šobrīd netiek nodrošināta informācijas iesniegšana elektroniski strukturētā veidā, tad viena šāda paziņojuma sagatavošana un iesniegšana privātpersonai aizņem līdz 10 c/h. Nodrošinot privātpersonām iespēju iesniegt informāciju elektroniski strukturētā veidā informācijas sistēmā, paziņojuma aizpildīšana un iesniegšana aizņemtu līdz 1 c/h. Ievērojot, ka, veicinot privātpersonu iesaisti energoefektivitātes pasākumu realizācijā, gada laikā pasākumus īstenotu līdz 1000 mājsaimniecību. Līdz ar to mājsaimniecībām, kas piedalītos energoefektivitātes pakalpojumu īstenošanā veidotos sociālekonomiskais ieguvums 63 551,25 EUR gadā (9 c/h x 1000 x 7,06125 euro/h)

Projekta īstenošanas sociālekonomiskais ieguvums 10 gadu periodā ir lielāks par projekta investīcijām un uzturēšanas izmaksām 10 gadu periodā. Projekta diskontētie sociālekonomiskie ieguvumi ar diskonta likmi 5% 10 gadu periodā ir 881 589 EUR, Savukārt projekta investīciju un uzturēšanas izmaksas ar diskonta likmi ir 791 726. Projekta ieguvumu-izdevumu attiecības koeficienta vērtība ir 1,11, kas liecina par projekta pievienotu vērtību.

5. Projekta darbības, laika plāns un izmaksas

5.1. Projekta darbību īstenošanas laika grafiks

Projekta laika grafiks sastādīts orientējoši, ņemot vērā normatīvo aktu prasības un paredzamo iepirkumu ilgumu. Projekta īstenošanas termiņi noteikti, pieņemot, ka Projekta darbi varētu tikt uzsākti 2021.gada jūlijā

Nr.p.k.	Darbības nosaukums	Projekta īstenošanas laika grafiks (ceturkšņos)*								
		2020	2021				2022			
		4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
1.	Projekta vadība un administrēšana, IS ieviešanas uzraudzība un kvalitātes kontrole	P	X	X	X	X	X	X	X	
2.	Projekta pamatojošās dokumentācijas sagatavošana	P	X							
3.	Programmatūras izstrādes/ pielāgošanas un integrācijas iepirkuma dokumentācijas izstrāde un iepirkuma realizācija		X	X						
4.	Projektējuma apraksta izstrāde				X	X	X	X	X	
5.	Programmatūras izstrāde/ pielāgošana un integrācija				X	X	X	X	X	
6.	Programmatūras testēšana					X	X	X	X	
7.	Programmatūras ieviešana, informatīvo un darbības uzsākšana									
8.	Mācību materiālu izstrāde un IS lietotāju apmācības							X	X	
9.	Platformas drošības, veiktspējas un kvalitātes audits							X		
10.	Projekta komunikācijas plāna īstenošana					X			X	

5.2. Projekta izmaksu sadalījums

	Finansējuma avots	2021, *euro*	2022, *euro*	KOPĀ, *euro*	%
1.	ERAF finansējums	240 650,86	269 349,14	510 000,00	85
2.	Valsts budžeta finansējums	42 467,80	47 532,20	90 000,00	15
3.	Pašvaldības budžeta finansējums	0	0	0	0
4.	**Kopējās izmaksas**	283 118,66	316 881,34	600 000,00	100

Nr.p.k.	Nepieciešamās IKT risinājuma uzturēšanas izmaksas	2023. gads, euro	2024. gads, euro	2024. gads, euro	KOPĀ, euro
	ERIS (informācijas sistēmas uzturēšana)	60 000	60 000	60 000	180 000

6. Organizatoriskās prasības

Projekta īstenošanai tiks izveidota strukturēta Projekta pārvaldības organizācija, kas ietver skaidru Projekta īstenošanā iesaistīto pušu lomu un atbildību, savstarpējās sadarbības un lēmumu pieņemšanas principu definējumu (skatīties attēlu zemāk)

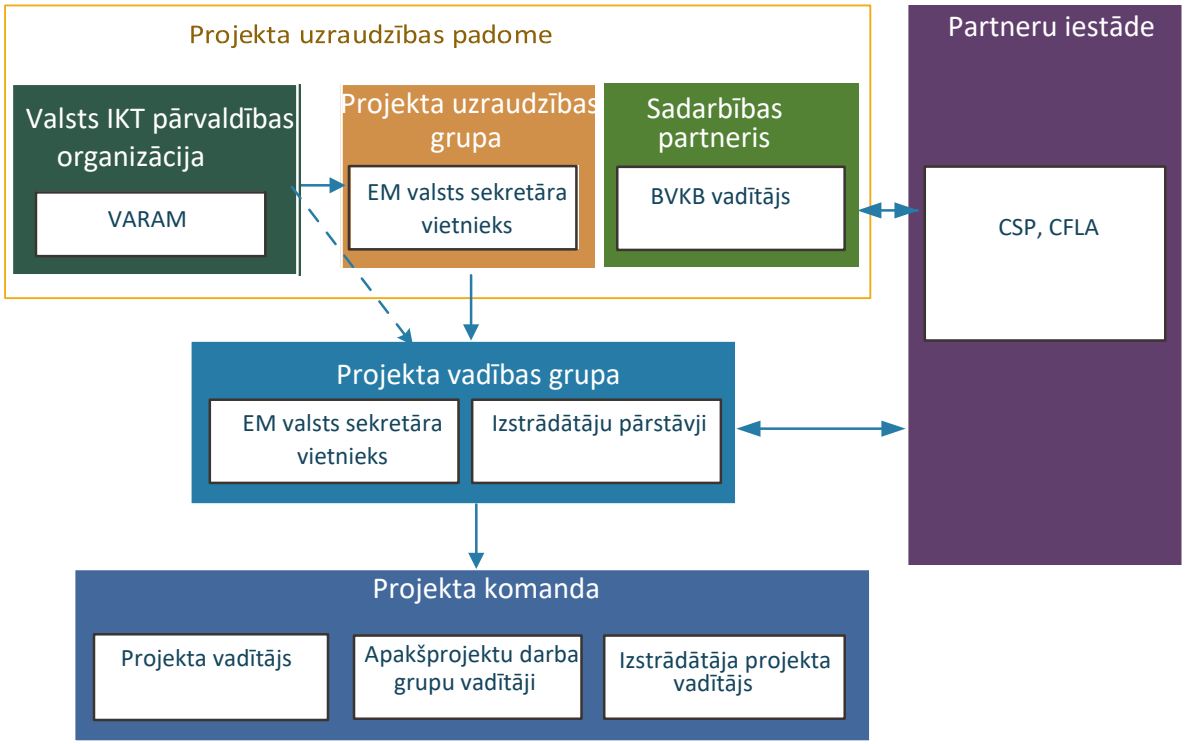

Projekta uzraudzības padome

Projekta ieviešanu un stratēģiski svarīgu jautājumu risināšanu, kā arī lēmumu pieņemšanu nodrošinās EM, sadarbojoties ar Valsts IKT pārvaldības organizāciju un sadarbības partneri BVKB. No EM puses tiks piesaistīts Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks un pārstāvji no visiem EM resorā organizētajiem ERAF projektiem, nodrošinot projektu savstarpējo sadarbspēju.

Projekta vadības grupa

Projekta vadības grupas uzdevums ir pieņemt ar Projekta vadību saistītus lēmumus, t.sk. par Projekta aktivitāšu īstenošanas termiņiem, Projekta budžeta grozījumiem, satura izmaiņām u.c. jautājumiem, par kuriem Projekta vadības grupu informē Projekta darba grupas vadītājs. Projekta vadības grupa uzrauga Projekta darba grupas darbu, kā arī virza jautājumu izskatīšanu Projekta uzraudzības padomē, ja lēmumu nav iespējams pieņemt Projekta vadības grupas ietvaros.

Projekta darba grupa

Projekta darba grupa ir izpildes līmeņa struktūra, kuras sastāvā ir EM resora administratīvā procesa digitālās transformācijas projekta vadītājs, izstrādātāja projekta vadītājs, apakšprojektu darba grupu vadītāji un pēc nepieciešamības var tikt piesaistīti EM un citu iestāžu speciālisti,

kas atbildīgi par noteiktiem Ekonomikas ministrijas resora administratīvā procesa digitālā transformācija biznesa procesiem.

Projekta darba grupas uzdevums ir īstenot Projekta aktivitātes piešķirtā budžeta un noteikto aktivitāšu izpildes termiņu ietvaros. Projekta darba grupu vada EM resora administratīvā procesa digitālās transformācijas projekta vadītājs, kas nodrošina Projekta darba grupas kompetencē esošo aktivitāšu koordinēšanu, to īstenošanas uzraudzību un informācijas sniegšanu Projekta vadības grupai par Projekta īstenošanas progresu. EM resora administratīvā procesa digitālās transformācija projekta vadītājs uzrauga apakšprojektu darba grupu darbu, izvērtē un pieņem lēmumu par apakšprojektu darba grupu rezultātu akceptēšanu.

Projekta konsultatīvā padome

Projekta konsultatīvā padome sastāvēs no būvvalžu un institūciju, kuras pilda būvvaldes funkcijas, komunikāciju turētāju un piesaistīto ekspertu (piemēram Latvijas Būvniecības padomes) pārstāvjiem. Projekta konsultatīvās padomes loma ir sniegt konsultatīvu viedokli Projekta vadības grupai lēmumu pieņemšanas procesā.

Apakšprojektu darba grupas

Darba grupas sastāvā ir apakšprojekta darba grupas vadītājs, EM un citu iestāžu pārstāvji (piemēram, pašvaldību pārstāvji), izstrādātāja pārstāvji un (pēc nepieciešamības) arī citi pieaicinātie eksperti.
Apakšprojekta darba grupas uzdevums ir īstenot Projekta darba grupas deleģētu uzdevumu noteiktos termiņos. Apakšprojekta darba grupas vadītāja uzdevums ir organizēt apakšprojekta darba grupas darbu un ziņot EM resora administratīvā procesa digitālā transformācija projekta vadītājam par aktivitāšu īstenošanas progresu un rezultātiem. Apakšprojekta darba grupas vadītājs savas kompetences ietvaros ir tiesīgs pieņemt lēmumus, kas tieši attiecas uz apakšprojekta darba organizāciju. Apakšprojekta darba grupas rezultātu pieņem un apstiprina EM resora administratīvā procesa digitālās transformācijas projekta vadītājs.

Projekta partneru lomas

Partnera iestāde	Loma projektā	Loma pēc projekta
BVKB	Sadarbības partneris - veiks BVKB IKT platformas attīstību, t.sk. prasību definēšanu un iepirkumu organizēšanu, nodevumu pieņemšanu, kā arī līguma slēgšanu ar projekta vadītāju, lai nodrošinātu pakalpojumu un procesu standartizāciju, digitalizāciju un pieejamību	BIS uzkrāto datu saņēmējs ERIS uzkrāto datu glabātājs

Partnera iestāde	Loma projektā	Loma pēc projekta
CFLA	Iesaistītais partneris	Datu sniedzējs
CSP	Iesaistītais partneris	Vienotās darba vietas dalībnieks Datu sniedzējs

Projekta risku novērtējums

Nr.	Risks	Apraksts un potenciālā ietekme uz sagaidāmo rezultātu sasniegšanu	Riska ietekme	Pieeja / pasākumi riska mazināšanai/ novēršanai
1.	Kapacitātes kritums uzraudzības funkciju realizācijā	Vairākas funkcijas un uzdevumi ir jāsāk īstenot pēc iespējas ātrāk vai jāturpina veikt daudz lielākā kapacitātē un apjomā, lai nepieļautu situāciju, ka Eiropas Komisija nosaka Latvijas Republikai soda sankcijas ES normatīvo aktu neieviešanas un neizpildes gadījumā, piemēram, attiecībā uz transporta enerģijas nosacījumiem un energoefektivitātes uzlabošanas pienākumu veikšanas uzraudzību.	Augsta	Papildu cilvēkresursu piesaiste manuāla darba veikšanai Vienota, elektroniska standartizēta pieeja procesu pārvaldībai Digitālo rīku ieviešana nodrošinot administratīvo procesu digitālo transformāciju
2.	Pakalpojuma līguma novēlotas noslēgšanas risks, projekta termiņu aizkavēšanās risks.	Risks, ka līguma noslēgšana par izstrādi var aizkavēties. Potenciālā ietekme uz rezultātu: var tikt kavēti plānoto darbu uzsākšanas termiņi un tālākais pakalpojuma izpildes laika grafiks.	Vidēja	Nodrošināt Projekta izpildes laika grafika saskaņošanu un savlaicīgu aktualizāciju. Ieplānot rezerves laiku sākotnēji izstrādātajā laikā plānā (vienlaikus nekavējot kopējo darbu izpildes termiņu). Regulāri informēt Projekta uzraudzības grupu par potenciālajiem riskiem.

Nr.	Risks	Apraksts un potenciālā ietekme uz sagaidāmo rezultātu sasniegšanu	Riska ietekme	Pieeja / pasākumi riska mazināšanai/ novēršanai
3.	Nepietiekama un / vai dažāda izpratne par Sistēmas attīstības mērķiem.	Risks, ka, attīstot, Projektā iesaistītajām personām trūkst viennozīmīgas izpratnes par attīstību un sasniedzamajiem rezultātiem. Potenciālā ietekme uz rezultātu: darba rezultāts neatbilst definētajiem sasniedzamajiem rezultātiem.	Vidēja	Projekta komandā iekļaut dažādus ekspertus ar pieredzi enerģētikas nozarē un tās attīstībā. Organizēt diskusijas ar visām iesaistītajām pusēm viedokļu sasakņošanai. Fiksēt sanāksmju ietvaros izskanējušos atšķirīgos viedokļus un to autorus.
4.	Viedokļu atšķirības risks starp Projektā iesaistītajām pusēm (t.sk. starp nozares ekspertiem).	Risks, ka Projektā iesaistītajām personām ir atšķirīgi viedokļi par Projekta sasniedzamajiem rezultātiem, darba materiālu saturu. Potenciālā ietekme uz rezultātu: darba rezultāts netiek saskaņots.	Vidēja	Nodrošināt regulāras Projektā iesaistīto personu un enerģētikas nozares ekspertu tikšanās. Fiksēt sanāksmju ietvaros izskanējušos atšķirīgos viedokļus un to autorus. Organizēt atsevišķas (papildu) saskaņošanas sanāksmes ar atšķirīgo viedokļu paudējiem kopsaucēja panākšanai, piesaistot Projekta uzraudzības grupas pārstāvjus.
5.	Sadarbības partneri neveic nepieciešamās izmaiņas savās IS.	Risks, ka attīstības projekta sadarbības partneri nespēj nodrošināt informācijas pieejamību, jo nav veikuši izmaiņas savās IS. Potenciālā ietekme uz rezultātu: darba rezultāts neatbilst definētajiem sasniedzamajiem rezultātiem.	Vidēja	Nodrošināt regulāras tikšanās ar sadarbības partneriem par Projekta virzības statusu. Savlaicīgi identificējot iespējamās problēmas ar sadarbības partneriem, veikt informācijas analīzi un alternatīvo risinājumu apzināšanu.

7. Organizatoriskās prasības

Loma	Amats, Vārds Uzvārds	Kontaktinformācija
Projekta pārvaldnieks*		
Risinājuma īpašnieks**		
Projekta vadītājs		

Valsts sekretārs E.Valants

Rīgā,

___. ___. 2021